

Richtsnoeren inzake toezicht op artikel 16Aa van de Elektriciteitswet 1998 en artikel 7a van de Gaswet

Nr. 102680/82

Besluit van de Raad van Bestuur van de Nederlandse Mededingingsautoriteit gelet op de artikelen 5, 16, eerste en tweede lid, 16Aa en 77i van de Elektriciteitswet 1998, zoals die zullen luiden met ingang van 1 juli 2008, de artikelen 7a, 10, 10a, 59 en 60ad van de Gaswet, zoals die zullen luiden met ingang van 1 juli 2008, en artikel 4:81 van de Algemene wet bestuursrecht

Artikel 1 Begripsbepalingen

In deze richtsnoeren wordt verstaan onder:

- a. Raad: de Raad van Bestuur van de Nederlandse Mededingingsautoriteit, als bedoeld in artikel 2 van de Mededingingswet;
- b. netbeheerder: een vennootschap die op grond van de artikelen 10, 13 of 14 van de Elektriciteitswet 1998 is aangewezen voor het beheer van één of meer netten, of op grond van artikel 2 van de Gaswet is aangewezen voor het beheer van één of meer gast-ransportnetten.

Artikel 2 Uitvoeren van werkzaamheden in eigen beheer

1. De Raad verstaat onder ‘in eigen beheer’ als bedoeld in artikel 16Aa, eerste lid van de Elektriciteitswet 1998, en in artikel 7a, eerste lid, van de Gaswet het inzetten van eigen medewerkers en materiële middelen, waarover de netbeheerder volledige zeggenschap heeft, zonder tussenkomst van of instemming van derden.
2. Tevens is volgens de Raad sprake van ‘in eigen beheer’ als bedoeld in het vorige lid wanneer een netbeheerder gebruikmaakt van uitzendkrachten, consultants of materiële middelen van derden, onder zijn gezag en directe aansturing in een gezagsverhouding die in hoge mate vergelijkbaar is met die tussen de netbeheerder en zijn eigen medewerkers.
3. De werkzaamheden die kunnen worden uitbesteed, als bedoeld in artikel 16Aa, tweede lid, van de Elektriciteitswet 1998, en in artikel 7a, tweede lid, van de Gaswet, omvatten naar de mening van de

Raad in ieder geval niet de werkzaamheden die zijn opgenomen in de bijlage bij deze richtsnoeren.

Artikel 3 Vastlegging van de wijze waarop de kosten worden berekend

De Raad verstaat onder ‘vastgelegd’ als bedoeld in artikel 16Aa, derde lid, onder c, van de Elektriciteitswet 1998, en in artikel 7a, derde lid, onder c, van de Gaswet dat op schrift staat welke partij welke werkzaamheden verricht alsmede de kosten die zijn verbonden aan elke afzonderlijke werkzaamheid.

Artikel 4 Slotbepalingen

1. Deze richtsnoeren worden aangehaald als: ‘Richtsnoeren inzake toezicht op artikel 16Aa van de Elektriciteitswet 1998 en artikel 7a van de Gaswet’.
2. Deze richtsnoeren treden in werking op 1 juli 2008.

Deze richtsnoeren worden met toelichting in de Staatscourant geplaatst.

Den Haag, 4 april 2008.

*De Raad van Bestuur van de Nederlandse Mededingingsautoriteit,
P. Kalbfleisch,
R.J.P. Jansen,
G.J.L. Zijl.*

Toelichting

Op 1 juli 2008 treden de artikelen 16Aa en 7a van respectievelijk de Elektriciteitswet 1998 en de Gaswet in werking. Netbeheerders zijn dan verplicht hun wettelijke taken in eigen beheer of samen met andere netbeheerders uit te voeren. In combinatie met het stellen van eisen aan de kredietwaardigheid van netbeheerders en de verplichting dat de netbeheerder beschikt over de economische eigendom van het door hem beheerde net, komt een einde aan het bestaan van de ‘magere’ netbeheerder. Deze maatregelen passen binnen het doel het netbeheer structureel onafhankelijk te maken van de productie, levering en handel van elektriciteit en gas. Afstemming tussen concernonderdelen zal dan tot het verleden behoren.

In het najaar van 2004 heeft de (toenmalige) Dienst Toezicht energie op verzoek van de minister van Economische Zaken een advies uitgebracht over de taken en activiteiten van de netbeheerder en over de wenselijkheid van uitbesteding daarvan aan derden in de situatie na een eventuele splitsing. Bij dit advies was een bijlage gevoegd waarin voor een groot aantal werkzaamheden werd aangegeven of die door de netbeheerder zelf moesten worden uitgevoerd of dat die mochten worden uitbesteed aan derden. Deze bijlage is bekend geworden als de ‘kruisjeslijst’. Deze ‘kruisjeslijst’ werd steeds meer gezien als dé vertaling van hoe de netbeheerder nieuwe stijl uitvoering moest geven aan zijn taken. Nadere beschouwing van de ‘kruisjeslijst’ in het licht van de uiteindelijk tot stand gekomen wettelijke bepalingen, heeft echter geleid tot een andere, meer algemene beschrijving van werkzaamheden die door de netbeheerder in eigen beheer of samen met andere netbeheerders moeten worden uitgevoerd. Het wettelijke uitgangspunt is naar de mening van de Raad dat de netbeheerder verifieerbaar onafhankelijk is, zonder dat er sprake is van beperkingen in zijn zeggenschap en beslissingsmacht bij het uitvoeren van zijn wettelijke taken en de andere werkzaamheden die verband houden met zijn bedrijfsvoering.

Werkzaamheden die verband houden met de administratieve processen en de inrichting van de bedrijfsorganisatie kunnen vaak efficiënter en doelmatiger worden uitgevoerd door derden. Daarom wordt de netbeheerder ten aanzien van die werkzaamheden vrijgelaten om ze uit te besteden zoals dat in het algemeen in het bedrijfsleven gebruikelijk is. Beperkingen op dit punt zouden de netbeheerder teveel kunnen belemmeren in het maken van eigen afwegingen met betrekking tot een efficiënte bedrijfsvoering en zijn daarom niet overgenomen van de ‘kruisjeslijst’. Dit geldt tevens voor de werkzaamheden die verband houden met de metering. De bijlage bij deze richtsnoeren bevat een

opsomming van werkzaamheden die niet vallen onder de uitzondering van artikel 16Aa, tweede lid, van de Elektriciteitswet 1998 en artikel 7a, tweede lid, van de Gaswet. De bijlage geeft enerzijds ruimte aan de netbeheerders om op een doeltreffende, doelmatige en transparante wijze uitvoering te geven aan hun taken, terwijl anderzijds het toezicht door de Raad wordt vereenvoudigd. De bijlage bevat geen limitatieve opsomming van in eigen beheer uit te voeren wettelijke werkzaamheden. Deze werkzaamheden hebben betrekking op de essentie van het netbeheerderschap zoals het in werking hebben van de netten en het onderhouden daarvan, het waarborgen van de veiligheid en betrouwbaarheid van de netten, het doelmatig transport van elektriciteit en gas, het aanleggen, herstellen, vernieuwen of uitbreiden van de netten. Onder het in eigen beheer uitvoeren verstaat de Raad het uitvoeren door eigen medewerkers en met eigen materiële middelen. Dit betekent echter niet dat de netbeheerder geen gebruik zou kunnen maken van uitzendkrachten of dat er geen beroep kan worden gedaan op consultants die (tijdelijk) een noodzakelijke deskundigheid inbrengen of extra capaciteit bieden. Bij het uitbesteden van werkzaamheden gelden de beperkingen die zijn opgenomen in artikel 16Aa, tweede en derde lid, van de Elektriciteitswet 1998, en artikel 7a, tweede en derde lid, van de Gaswet. De netbeheerder bepaalt mede op grond van doelmatigheidsoverwegingen en het principe van non-discriminatie aan welke partij hij welke werkzaamheden uitbesteedt. Daarbij is ten behoeve van het toezicht op de naleving door de Raad van belang dat transparant is welke werkzaamheden zijn of worden uitbesteed, tegen welke voorwaarden en op welke wijze de kosten voor de werkzaamheden worden berekend. Op grond van artikel 19b van de Elektriciteitswet 1998 en artikel 35b van de Gaswet ontvangt de Raad afschriften van alle overeenkomsten. Uiteraard dienen netbeheerders er verder rekening mee te houden dat in voorkomende gevallen aanbestedingsregels op het uitbesteden van werkzaamheden van toepassing zijn, onder andere vastgelegd in het Besluit aanbestedingen speciale sectoren (Stb. 2005, 409) en het

Besluit aanbestedingen nutssector (Stb. 1997, 437)¹.

Op basis van artikel 16Aa, vierde lid van Elektriciteitswet en artikel 7a, vierde lid, van de Gaswet beschikt de minister van Economische zaken over de mogelijkheid om nadere regels te stellen ten aanzien van de voorwaarden waaronder uitbesteding kan plaatsvinden. Tijdens de parlementaire behandeling heeft de minister aangegeven over te gaan tot het stellen van nadere regels, indien uit ervaringen van de Raad met betrekking tot toezicht op de naleving van de nieuwe bepalingen de noodzaak daarvan mocht blijken. Daarbij kan volgens de minister gedacht worden aan nadere voorschriften ten behoeve van een transparante uitbesteding.

Bijlage bij de Richtsnoeren inzake toezicht op artikel 16Aa van de Elektriciteitswet 1998 en artikel 7a van de Gaswet

1 Aanleg netten en aansluitingen

1.1 Planning van netten

- Opstellen capaciteitsprognose²
- Vaststellen van de verwachte capaciteitsbehoefte
- Opstellen strategische netplanning/capaciteitsplanning
- Besluitvorming³ over strategische netplanning/capaciteitsplanning

1.2 Ontwerpen netten

- Vaststellen ontwerpen netten
- Vaststellen specificaties van de netten
- Vaststellen van de ligging van de netten
- Planning van middelen netten

1.3 Aanleggen netten

- Besluitvorming over de aanleg netten
- Goedkeuren oplevering netten
- In bedrijf nemen van netten

1.4 Maken aansluitingen

- Besluitvorming aanleg aansluiting
- Goedkeuren oplevering aansluiting

2 Technische bedrijfsvoering

2.1 Beschikbaarheid netten

- Vaststellen kwaliteitsplanning voor transport

2.2 Oplossen van storingen

- Aansturing oplossen van storingen

2.3 Technische dispatch

- Monitoren van de netten (waaronder de belasting in de netten)
- Regelen en schakelen in de netten (Elektriciteit)
- Regelen druk en schakelen in de netten (Gas)
- Schakelen in regelkamer

2.4 Inkoop⁴ energie en vermogen

- Inkoop regelend vermogen
- Inkoop blindlastvermogen
- Inkoop voor compensatie netverliezen
- Inkoop voor opheffen transportbeperkingen

2.5 Inspectie en veiligheid

- Vaststellen rapportages over inspectie en veiligheid

3 Onderhoud en vervanging

3.1 Preventief onderhoud

- Opstellen preventief onderhoudsbeleid
- Vaststellen preventief onderhoudsbeleid
- Vaststellen onderhoudsplanning netten
- Besluitvorming over uitvoeren onderhoud netten
- Inplanning van de ingreep in de netten

3.2 Correctief onderhoud

- Opstellen correctief onderhoudsbeleid
- Vaststellen correctief onderhoudsbeleid
- Vaststellen reparatie- / vervangingsplanning netten
- Bepalen van de ingreep netten
- Inplanning van de ingreep in de netten

¹ Momenteel is in de Eerste Kamer een wetsvoorstel aangehangig in verband met een nieuwe 'Aanbestedingswet' (30 501). Het voornemen bestaat om de aanbestedingsregels uit deze nieuwe Aanbestedingswet nader uit te werken in twee algemene maatregelen van bestuur. De verwachting bestaat dat de nieuwe Aanbestedingswet en deze AmvB's dit jaar in werking zullen treden.

² Conform ministeriële regeling kwaliteitsaspecten netbeheer elektriciteit en gas, Staatscourant 253, 30 december 2004.

³ Onder besluitvorming wordt verstaan: het keuzeproces en het vaststellen.

⁴ Onder inkoop wordt verstaan: de aanvraag, het keuzeproces en de daadwerkelijke aanschaf van producten of diensten.